

Kommunstyrelsen

Ks § 230

Dnr 2026/00442

Yttrande avseende remiss SOU 2026:32, Att säga Ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lämna följande yttrande på remiss SOU 2026:32 Att säga Ja! Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner:

Yttrande:

Mariestads kommun är positiva till utredningens ansats, slutsatser och förslag. Att stora företagsetableringar och företagsexpansioner är ett nationellt intresse och att staten därför bör ta ett ökat strukturellt ansvar för att underlätta dessa.

Eftersom kommunernas förutsättningar varierar i landet är det positivt att utredningen föreslår ett flertal olika åtgärder som tillsammans bidrar till att underlätta för kommunerna.

De åtgärder som genomförs bör också bli strukturellt långsiktiga och knutna till just större etableringar och expansioner och inte bli tidsbegränsade ett visst antal år, då denna typ av stora projekt ofta pågår under en utsträckt tid.

Mariestads kommun anser att utredningen med fördel skulle kunna kompletteras med ytterligare förslag kring hur kommunernas ekonomiska risktagande kan minska.

Bakgrund

Mariestads kommun har blivit inbjuden av Regeringskansliet att lämna synpunkter på SOU 2026:32 Att säga Ja Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner. Svaret ska inkomma till Regeringskansliet senast den 12 oktober 2026.

Utredning föreslår i sitt delbetänkande flera åtgärder för att stärka kommunernas möjligheter att attrahera och hantera stora företagsetableringar och expansioner som är viktiga för Sveriges ekonomi, konkurrenskraft och klimatomställning.

Kärnan i förslagen är att staten ska ta en mer aktiv roll genom att inrätta en permanent rådgivningsfunktion hos Business Sweden. Funktionen ska ge både generell vägledning och riktat stöd till kommuner i särskilt betydelsefulla etableringsärenden. Syftet är att stärka kommunernas kapacitet genom hela etableringsprocessen, från investeringsfrämjande arbete till färdig verksamhet.

När det gäller ekonomiska risker avvisar utredningen förslag om statliga kreditgarantier. I stället föreslås en incitamentspeng på 200–250 miljoner kronor över fem år, administrerad av Tillväxtverket. Medlen ska hjälpa kommuner att finansiera insatser inom exempelvis planering, infrastruktur, tillståndprocesser, miljöarbete, utbildning och arbetsmarknad.

För att möta bostadsutmaningar föreslås en hyresförlustgaranti för nya hyresbostäder samt ett räntebidrag till personer som bygger eller flyttar till nya småhus i etablerings-

och omställningskommuner. Bidraget föreslås uppgå till 5 procent av räntekostnaden, dock högst 500 kronor per månad under maximalt fem år.

Inom infrastrukturområdet föreslås en särskild tillväxtpott på 100 miljoner kronor per år i den nationella transportplanen. Medlen ska användas för investeringar som underlättar stora företagsetableringar. Trafikverket föreslås också utreda hur kostnadsökningar i medfinansierade projekt kan hanteras på ett tydligare och mer förutsägbart sätt.

För att stärka kompetensförsörjningen föreslås åtgärder som: flyttstöd för personer som tar arbete på annan ort; extra statsbidrag till yrkesvuxutbildningar i kommuner med stora etableringar; en utredning om möjligheten att skriva ned studieskulder för akademiker som bosätter sig och arbetar i etablerings- och omställningskommuner.

Sammantaget syftar förslagen till att minska kommunernas risker, stärka deras genomförandeförmåga och skapa bättre förutsättningar för bostadsförsörjning, infrastruktur och arbetskraftsförsörjning i samband med stora investeringar. Det statliga stödet ska därmed göra det lättare för kommuner att bidra till näringslivets expansion och den gröna omställningen.

Bedömning ur miljömässig dimension

I ärendet har ingen närmare bedömning gjorts ur denna dimension och utredningen omfattar heller inte detta.

Bedömning ur social dimension

I ärendet har ingen närmare bedömning gjorts ur denna dimension, men syftet med utredningens förslag, om de genomförs är att stärka bla förutsättningarna för kompetensförsörjning och bostadsbyggande för kommuner med stora företagsetablering dit Mariestads rimligen bör räknas.

Ärendet är inte berett ur ett barnrättsperspektiv då det inte bedömts relevant i detta läge.

Bedömning ur ekonomisk dimension

I ärendet har ingen närmare bedömning gjorts ur denna dimension, men syftet med utredningens förslag, om de genomförs är att stärka den ekonomiska situationen för kommuner med stora företagsetablering dit Mariestads rimligen bör räknas.

Arbetsutskottets förslag

Förslaget överensstämmer med kommunstyrelsens beslut.

Behandling på sammanträdet

Ordförande Johan Abrahamsson (M) tar upp arbetsutskottets förslag till beslut och finner att kommunstyrelsen beslutar i enlighet med förslaget.

Underlag för beslut

Ksau § 410/26

'Kommundirektörens tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-10

Samhällsbyggnadschefens tjänsteskrivelse, daterad 2026-08-05

SOU 2026:32 Att säga Ja Kommunernas förutsättningar att ta emot stora företagsetableringar och företagsexpansioner.

Beslutet ska skickas till:

*kn.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till
ivana.vujic@regeringskansliet.se (ange diarienummer KN2026/01343 och
remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet)*

Samhällsbyggnadschef, Niklas Brandt

Skaraborgs kommunalförbund, Frida Karlge